

1. da so položili učiteljski diplomski in praktični izpit najmanj z oceno prav dobro.
2. da imajo službeno oceno najmanj prav dobro.
3. da imajo najmanj 4 leta službe.
Predpisano kolkovane prošnje s prepisi izprijeval o položnem diplomskem in praktičnem učit. izpitu, izvodom iz Uslužbenege lista o službeni oceni, leti službovanja in položajni grupi, v dveh primerkih, naj se pošljejo uradnim potom ministrstvu prosvete, oddelku za narodne šole, odseku za defektne otroke. Kandidati naj v svojih prošnjah navedejo dve ali več mest, ki jih navaja gornji razpis.
Rok za vlaganje prošnje je 1. julij 1938.

Podrobnejše pogoje, pod katerimi more biti sprejet učitelj po gornjem konkurzu za hospitanta na zavodu oziroma v razredu za defektne otroke, so razvidni iz uredbe o višji pedagoški šoli.

Učiteljski pravnik

—Š Vprašanje: I. J. iz Š. Po časopisni vesti sem napredovala v VII. skup. meseca junija 1. 1937. Ker do danes še nimam dekreta, vljudno prosim, da mi objasnite, ali in kaj naj ukrenem, da se mi novi prejemki pravočasno nakažejo.

Odgovor! Prejemki VII. skupine so Vam že predpisani, na dekret pa čakajte, ko pride, se Vam vroči!

Rangna lista

Popravek.

Dular Valerija, učiteljica iz Kamnika, je napredovala v VII. položajno skupino 16. II. in ne 9. III. 1933.

Naša gospodarska organizacija

—g Učiteljskemu domu v Mariboru je darovalo učiteljstvo ljudske šole v Sevnici ob Savi v spomin blagopok. tov. Mešička 202 din. Prav iskrena zahvala! — M. Kožuh, blagajnik.

Učiteljska tiskarna

—t PRORAČUNSKO LETO 1938./39. je zadnje za poravnavo dolgov iz prejšnjih let. Šolske upravitelje nujno prosimo, da uredijo stare dolgove.

— VSEM UPRAVITELJEM! UČITELJSKA TISKARNA ima za nabavo najrazličnejših učil, fizikalnih in drugih aparatov najboljšo zvezo in najugodnejši dogovor s svetovnoznano tvrdko. Preudarite, katera učila potrebujete in jih naročite že sedaj, da jih boste imeli za novo šolsko leto. Čim več bo skupnih naročil, tem cenejša bodo učila. Naročite na termin.

—t »ZVONČEK« — vezani stari letniki po 40 din. Že sedaj lahko naročite vezan letnik 1938.

—t K. PAHOR: VIOLINSKA SOLA — 100 narodnih pesmi za 2 gosli izide v najkrajšem času v petih zvezkih. Naročite takoj!

— VSAKA ŠOLA MORA IMETI: Novakovo risanje — 100 din; Bajželj: Vesele ure, I. in II. del — 60 din; 6 tabel naše krmske rastline — 100 din.

—t ZA NABAVKE v letu 1937./38. so dobile vse šole izpiske z dne 31. marca 1938., za stare dolgove opomine. Nujno prosimo — vsaj točnega odgovora!

—t NUJNO PROSIMO, pospešite plačilo dolgov iz prejšnjih let!

—t STE ŽE PRISTOPILI KOT ZADRUŽNIK K UČITELJSKI TISKARNI? DE-

LEŽ 250 DIN LAHKO VPLACATE V OBROKIH!

—t VRANC-DOLGANOVII: UČNIH NAČRTOV je še malo v zalogi. Naročite, preden zaloga poide.

Za pomlad!

divne modne novosti za Vas

in Vašo družinico smo pripravili in pričakujemo Vaš poset

MANUFATURA NOVAK
LJUBLJANA — KONGRESNI TRG 15

— Pri namski cerkvi —

—t STE SI ŽE OTVORILI RAČUN PRI UČITELJSKI TISKARNI? Kmalu bo treba zopet kupovati potrebščine za otroke! Olajšajte si nakup s tekočim računom. Pišite tiskarni ali prosite za potrebne obrazce svojega poverjenika.

—t SPREJEMNI IZPITI SO PRED DURMI, naročite dr. Kozinovo knjižico: »Sprejemni izpiti«.

—t Šolske upravitelje prosimo naj uredijo stare dolgove sporazumno s krajevnimi šol. odbori in občinami in nas o tem obvestijo. Nujno prosimo za čimprejšnjo ureditev starih dolgov.

Mladinska matica

—mm O slikarju Sirku priobčuje K. Dobida v 5. številki »Mladike« daljši članek. Imenuje ga prvega resničnega slikarja morja med Slovenci. Tudi njegove ilustracije hvali in opozarja na risbe v »Našem rodu«. Zelo posrečeno — pravi Dobida — je ilustriral Sirk Toneta Seliškara povest »Bratovščina Sinjega galeba«, ki jo je izdala 1. 1936. Mladinska matica. Iz te knjige, ki je izšla prav tako s Sirkovimi ilustracijami tudi že v hrvaščini, objavlja »Mladika« 4 risbe.

HRVAŠKA KNJIŽEVNA REVIIA
O CERKVENIKOVEM »OVČARJU RUNU«

V 3.-4. številki »Književnih horizontov« je izšla izbrana ocena o »Ovčarju Runu«, ki je izšel v rednih publikacijah Mladinske matice. Naj podamo izvleček iz te zanimive ocene.

Slovenska književnost je bogatejša za eno prav dobro in lepo knjigo. Mladinska matica je zopet dala mladini v roke zanimivo in umetniško dognano knjigo. Upravičeno smemo upati, da bo prevedena v hrvaščino, zakaj to zasluži bolj kot mnoge mladinske knjige, ki se prevajajo in dajejo v roke našim najmlajšim — in prav zaradi tega važnim čitateljem.

Tu navaja kritik (podpisan Jo — Bus.) kratko vsebino dela. Zatem primerja Cerkvenikove misli o živalih iz Širokovega razgovora z Angelom Cerkvenikom v »Učiteljskem tovarilu« z mislimi Rabindranatha Tagoreja in nadaljuje:

Tako je govoril Thompson, tako Nazor, tako vsi oni pisatelji, ki so živali ljubili. Cerkvenik je v tem nečloveškem času pravi človek. Tudi tu je pokazal, da je zvest samemu sebi, da ostaja iskren, človeški, plemenit. Ljubezen je ista, misel je ista, samo objekt, Runo, je nov. Povsem nov, povsem Cerkvenikov, povsem izviran, povsem naš, naš domaći ovčar z bosanskih planin. S tem je pretrgana tradicija, da mora biti pes v naši književnosti plemenite, gosposke, angleške pasme — kot so morala biti nekdanja imena junakov v književnih delih tuja, gosposka in plemenita, a ne narodna. »Ovčar Runo« je pisan z veliko ljubeznijo, z nenavadno zavestjo in pažnjo. Vsak stavek je kot vklesan v celoto. Prišel je iz duše pisatelja kot topli vzdih, logičen kot resnica in resničen kot more biti samo življenje. Morda je vse še prelogično? To bi se moglo reči, če bi ne bila strogo iz-

peljana logika prepletena z duhovitostjo, ki je pri Cerkveniku tako značilna. Cerkvenikova logika je mladini umljiva in pedagogično budo morali priznati, da je napravil Cerkvenik veliko uslugo njim in otrokom. Po mnogih — na žalost premnogih — delih, prevedenih in originalnih, pri katerih se mladina streme le po senzacijah vodi po zapletenih labirintih in se ne pazi na normalni razvoj in razumsko povezanost, smo končno dobili

delo, pri katerem se pazi, da ne ostane nič nejasnega in da se vse razvije povsem logično. Če bi pa kdo po tem sklepal, da je zato delo suhoparno, bi se motil. Prav hudo bi se motil! Kako naj bo suhoparno delo, če je vanje iztisnil človek srca in duha najtoplejšje kapljice svoje krvi, podal najlepše misli, kjer je izrazil najsubtilnejša dognanja, tipajoč vselej po izrazu najgloblje resnice? Bogato dejanje, poln in blesteč jezik, lapidaren slog, vse to nas pri tem delu privlači. Privlači odrasle, a bo privlačila gotovo tudi mladino. Saj je to lep prijateljski pogovor z otroki o njihovem prijatelju. Saj, čim manjši je otrok, tem bolj ljubi psa. Danes je zavedla kultura odraslega človeka tako daleč, da ne more vzpostaviti več pravega odnosa ne do živali ne do sočloveka. V tem je ta knjiga kot kašipot, kot dober in iskren svetovalec napisan — rekel bi — na znanstveni podlagi. Mnogo podobnosti ima z deli sodobne ruske mladinske književnosti, ki jo prevajajo in hvalijo tudi oni, ki žive v Rusi v sovražstvu. — Cerkvenik se ne poslužuje laži. On ni izbral takega načina opisovanja kot Nazor v svojem »Šarku«. Šarko je klepetav filozof, ki govori mnogo in zelo učeno o svojem gospodarju. Jezik je tam krasen, a mladini malo umljiv. Poleg tega Šarkov gospodar misli zelo mnogo in zelo abstraktno. Medtem ko Šarko mnogo govori in malo dela, misli Runo enostavno, a malo govori. Še bolje; on sploh ne govori, on dela. Njega spoznamo po dejanjih, ne pa po besedah. — Oni, ki iščejo pri delu vzgojno tendenco, bodo povsem zadovoljni. Lahko iskreno rečem, da nam je Cerkvenik dal v tem pogledu več kot kateri koli naš pisatelj. — Za nas odrasle je Runo nekoliko naiven poštenjak, a mladini, ki še veruje v pravo poštenje, je zastopnik resnice in ljubezni do onih, ki ljubezen zaslužijo. Otroci ne bodo gledali več v tem junaku psa, zver in žival, ampak bitje, ki se bori za svoje življenje, za svoj obstanek z isto pravico, kot se bori človek. On je borec za svobodo in pravico. — Če dodamo, da je delo prav lepo ilustriral Ljubo Ravnikar, potem mora biti vsak uverjen, da vodi Mladinska matica strog račun o tem, kaj daje svojim malim bralcem v roke. »Malim« pa ne pomeni maloštevilnim, saj je »Ovčar Runo« izšel v nakladi 22.000 izvodov.

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

—pev Obvestilo članstvu. Članstvu UPZ sporočamo, da pripravlja odbor za velike počitnice pevski tečaj, ki se bo vršil od 11. do 25. julija t. l. v kraju izven Ljubljane. Kraj sporočimo pravočasno. Odbor prosi članstvo zbora, da jemlje pri razporedu svojih počitnic omenjeni tečaj v obzir in nanj tudi računa. — Istočasno prosimo vse tovariše in tovarišice, da naročijo glasbeno edicijo »Materinski dan« po ceni, ki smo jo navedli v zadnji okrožnici.

Šolski radio

—r XXX. Torek, 10. maja. Ladjedelstvo na naši obali; predavanje dr. I. Rubića. Razpored: 1. Zgodovinski razvoj ladjedelstva ob naši obali od najstarejših časov do prihoda Slovanov. 2. Kako so gradili ladje v Dubrovniku in Splitu v srednjem veku. 3. Na Korčuli najvažnejše ladjedelnice. 4. Stan ladjedelcev. 5. Vloga Dubrovnika in Boka Kotorske ter razvoj ladjedelstva. 6. Ladjedelstvo v Avstriji. 7. Razvoj ladjedelstva po osvoboditvi in zedinjenju. II.—III.

P. n. naročnike in čitatelje obveščamo, da dobavljamo znana veletrgovina z manufakturnim blagom NOVAK v Ljubljani blago za vse vrste oblačil proti odplačilu v mes. obrokih. Cene strogo solidne. Zunanjim odjemalcem pošlje na željo tudi vzorce. Prosi le navesti pribl. vrsto blaga.

Petek, 13. maja. Naše šolske pesmi; profesor dr. Pavel Kozina. Predavatelj bo govoril o pomenu petja v šoli in izven šole ter o močeh, ki imajo zasluge za razvoj šolskega petja. II.—III.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo, 8. maja, ob 17. uri predavanje: Gospodarska navodila za maj.

Štánovska organizacija JUU Iz društev Vabila

VELIKO UČITELJSKO ZBOROVANJE
V MURSKI SOBOTI

bo 14. maja ob 10. uri v veliki dvorani Sokolskega doma. Takoj po prihodu vlaka bo poklonitev učiteljstva padlim junakom - borcem za osvobodjenje Prekmurja. Tovariši (-ce), ki pridete z avtobusi, bodite že ob pol 9. uri v Murški Soboti. Zbirališče pred Sokolskim domom, odhod na postajo ob 8. uri 45 minut.

Ponovno prosimo tovariše (-ice), ki reflektirate na skupen obed, da prijavite število obedov sreskemu društvu v Murški Soboti, a matičnemu društvu prijavite do 9. maja t. l. udeležbo, da vam pravočasno preskrbi vlak oziroma avtobus. Prijavite udeležbo tudi tovarišem šolskim upraviteljem vsaj 8 dni prej. Ker bo to prvo največje obmejno učiteljsko zborovanje in ker je ravno danes največja potreba po medsebojnem zblizanju, upamo, da bo udeležba zelo častna. Tega zborovanja se lahko udeleži tudi učiteljstvo onih sreskih društev, ki se tega zborovanja oficijelno ne udeležijo.

Mursko-soboško učiteljstvo vam hoče pokazati Prekmurje v taki luči kot je v resnici, saj še mnogi naši intelektualci smatrajo ta lepi del naše Slovenije za »Jugoslovansko Sibirijo« in za kazensko kolonijo. Prekmurje ni zemlja »Bogu za hrbtom«, saj na njej živijo dobri, poštteni in delavni prekmurjski Slovenci.

Tovariši! Tovarišice!

Pridite v Prekmurje, na našo najsevernejšo postojanko. Zavedajmo se, da smo vsi obmejni učitelji, da nas vežejo iste dolžnosti in isti skupni interesi.

Odbor.

— JUU — SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO RADOVLJICA bo zborovalo v soboto, dne 14. maja 1938., ob 10. uri v državni ljudski šoli na Jesenicah. Dnevni red: 1. »O gojenju sobnih in vrtnih cvetic«, predava g. Josip Strekelj. 2. »O naših gospodarskih ustanovah«, predava tov. J. Serajnik. 3. Dopisi. 4. Poročila. 5. Slučajnosti. — Na svidenje! Odbor.

Blaž Marcla:

Zakrjaska zadrega

Zakraj leži Bogu za hrbtom, toliko visoko, da se izgubi vsaka pot do njega, toliko vstran od velikih cest, da se nihče ne spomni nanj. Sije sicer tam sonce, kakor povsod drugod, tudi ljudje živijo, polni malenkostnih skrbi, tiho živijo, delajo iz dneva v dan in morda bi bilo tako še dolgo vrsto let, da ne bi oblast poslala v ta, po njenem mnenju zapuščen kraj učitelja Janeza Čingula. Janez Čingula je bil v najboljših letih, poln poželenja po delu, mlade oči so se mu živo svetile in niti ni bil preveč presenečen, ko se je ustavil v Zakraju. Sedel je na obcestni kamen, izvelel iz malhe zemljevid, primerja! ime v dekretu z imenom v zemljevidu in naposled je ugotovil, da je vsekakor prišel na svoj dom. Dom je pač dom in ob času hude ure in velikih preseljevanj človek še bolj zahrepeni po njem. Iskal je Janez Čingula po bregovih, kje je prav za prav vas. Tu in tam je stala samotna hiša, jesenski vetrovi so se valili čez bregove. Nič kaj prijetno mu ni bilo pri sreju.

Pa so prišli mimo kmetje. Nezaupno so se ozrli v človeka, v gosposkega človeka, ki sedi na kamnu in brska po papirjih. Pozdravili so ga z molkom, veselo je odzdravil in jih ogledoval. Ko so dodobra presodili, da ni ne sodni birič ne davčni eksekutor, so se jim razvezali jeziki, oprezno so ga vprašali, kam gre in kdo je.

Janez Čingula je bil korajžen človek in je vedro razložil, da je poslan v Zakraj za učitelja.

»Zakraj, to je že pri nas,« so se popraskali kmetje za ušesi. »Ampak mi nimamo šole.«

»Da je nimate?« je osupnil Janez Čingula. Neverno je zmajal z glavo, izvelel dekret ter ga še enkrat natančno prebral. Seveda, po službeni potrebi v Zakraju. O tem ni nobenega dvoma. In zdaj je tu.

»Pa mi nimamo šole!« so zatrjevali kmetje. Gledali so učitelja, ki je sedel na obcestnem kamnu in se v zadregu smehljal. Ali se norčuje iz njih? O, to mora biti velik grešnik, da so ga pregnali v Zakraj.

»Najbolje, da se kar nazaj odpravite,« so dejali. »Kaj pa bi mi z učiteljem?«

Janez Čingula je začel resno razmišljati. Vsekakor bo treba nekaj ukreniti. Toda oblast že ve, kaj je prav. Oblast je zato tukaj, da jo poslušamo. Tudi kmetje so se zamislili. Seveda, ni dobro, da bi se protivili oblasti. Toda na cesti se ne bodo zmenili do kraja. Tisti, ki je bil za občinskega moža, je povabil vse k sebi. Gospod učitelj pa itak ne more še nocoj v dolino, kmalu bo mrak in ponoči je najbolje, če je človek doma. Sicer živi pod njegovo streho precej ljudi, na peči se bo pa že še našel kak prostorček.

Odšli so počasi k bližnji hiši in Janez Čingula je bil nekako zadovoljen. Oblast že ve, kam ga je poslala in če ni šole, jo bo treba pač ustanoviti. Povedal je to tudi kmetom, ko so sedeli za široko mizo v hiši in si nاپivali z grenkim hruškovcem. Može so najprej odkimali, češ da so to nepotrebne

stvari, pozneje jih je pa pijača ogrela. Če imajo šolo že v vsakih rovtah, zakaj bi je oni ne imeli. Začeli so se pridrušati in delati načrte. Pobratili so se z Janezom Čingulo in preden se je popolnoma zvečerilo, je moral z njimi še v drugo, tretjo in četrto hišo.

No, potem je pač ostal v Zakraju. Oblast je od Boga postavljena in jo je treba ubogati. Šole zaenkrat še ni bilo, pa mogoče bo kdaj pozneje. Tako si je mislil Janez Čingula. Hodil je z abecednikom od hiše do hiše, prerokal se z gospodinjami, zdravil bolnike, pisal prošnje, cepil drevje in dremal. Čas pa je tekla naprej in nekoč, ko so bili močje dobre volje, so se domislili, da bi šolo zgradili, kar sami, takole preprosto šolo za dvajset, trideset otrok, kolikor se jih potepa po zakraskih bregovih, šolo z majhno sobo, da ne bi bilo treba učitelju hoditi po številkah. Dejali so sicer nekateri, bolj skopi, da bi vseeno počakali, kaj bo rekla oblast. Drugi so nemarno zamahnili z rokami. Kaj jih briga oblast! Dala tako ne bo nič. Kvečjemu nove davke bo naložila zaradi šole. Zato je pa čisto vseeno. Tudi Janez Čingula se je razveselil. Pljunili so v roke, zakleli po hribovsko in je držalo.

Drugo jutro so že začeli kopati, vlačiti les, pesek in drugo. Janez Čingula je sprva mrmral nekaj o komisiji. Pa so može vzrojili: »Ne boš, škric! Šola je naša, kaj briga gospodo, kakšna bo!«

No, mislil je, da je pač vseeno, glavno pač, da bo nekeje prostor in da bo pod streho. Šola je rasla iz tal, bila je vsak dan višja in ljudje so bili vsak dan bolj navdušeni. Otroci so vlačili kamenje, ženske so mešale malto in

kadar so jih ob nedeljah vpraševali pri fari, kaj je v hribih novega, so samozavestno odgovarjali:

»Mi pa šolo gradimo.«

»Je!« so se čudili ljudje. »Kako pa to?«

»No, gradimo jo!« so bili Zakrajci ponosni...

Janez Čingula je bil zmeraj bolj zadovoljen in je že sanjal, kako velika bo svečanost ob otvoritvi šole. Pripravljal se je na slavnostni govor, barval okna in vrata, risal napis nad vrati, ko je nenadoma dobil dekret, da je premeščen iz Zakraja.

»Ta je pa lep!« je vzkliznil. Seveda, bilo je spet veliko ljudsko preseljevanje in ga niso pozabili. Popravili so mu krivico in ga pomaknili v Dolino. Nekoliko nevoljen je pobral svojo ropotijo in odšel.

Zakrajci so bili nekoliko razočarani. Čakali so nekaj tednov, a ni bilo živega Boga blizu. Tedaj so šli, pobarvali okna in vrata do kraja, popravili napis nad vrati in vzdihnili: »Zdaj nam bodo pač koga poslali.«

Pisali so oblasti. Pa oblast je daleč, dolgo hodi pismo iz Zakraja v prestolnico. Čakali so mesec, dva, nato so napisali novo pismo. Tudi zdaj ni bilo odgovora. Težko je v Zakraju, poprej so imeli učitelja, šole pa ne, zdaj imajo šolo, manjka jim učitelj. Sprva so mislili, da bi stavbo začasno porabili za svisli, toda se niso mogli sporazumeti, kdo naj bi spravljal v njej seno. Zdaj pa čakajo. Vsake tri, štiri leta, mogoče se bo takrat kdo spet zatekel v Zakraj in bo vesel, ker bo našel streho in učilnico, ne kot Janez Čingula, ki je romal z abecednikom od hiše do hiše.

= JUU — SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO LAŠKO bo zborovalo 14. maja 1938. ob 8. uri (prvi vlak) v Zidanem mostu. Dnevni red: 1. Otvoritev. 2. Zapisnik. 3. Dopisi. 4. Predavanje: Češkoslovaška in Čehoslovaki (Milan Mahkota). 5. Stanovske zadeve. 6. Volitev delegatov za ban. in glavno skupščino. 7. Gospodarski dan (tov. Hoffbauer). 8. Slučajnosti. — Ker je to zadnje zborovanje v letošnjem letu, prosimo polnoštevilne udeležbe. Odbor.

= JUU — SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO v LJUTOMERU bo zborovalo skupno s sosednjimi društvi v soboto, 14. maja, v Murski Soboti. Upraviteljstva naj javijo udeležbo sreskemu načelstvu, radi obeda pa se priglasite mursko-soboškemu sreskemu društvu. — Pridite polnoštevilno! Odbor.

= JUU — SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ ČRNOMELJ-METLIKA zboruje dne 14. maja t. l. ob 13. uri v Črnomlju z dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo — poda tov. predsednik. 2. Slovenski pravopis — predava g. Kolar Janek, profesor iz Ljubljane. 3. Poročilo blaginje. 4. Poročilo ref. US o obnem zboru. 5. Slučajnosti. — Članom je dolžnost, da se zborovanja polnoštevilno udeležijo! Naslednje zborovanje bo 11. junija t. l. v Metliki. — Poravnajte svoje obveze! — Na svidenje v Črnomlju dne 14. maja 1938! Odbor.

= JUU — SRESKO DRUŠTVO KRANJ bo zborovalo v soboto, dne 14. maja t. l., o pol deveti uri v prostorih Narodnega doma v Kranju. — Dnevni red: 1. O pol deveti uri zborujejo učiteljice: Pokret učiteljic. 2. Ob deveti uri: Situacijsko poročilo. 3. Tajniško poročilo. 4. Referat: Metodika računskega pouka v ljudski šoli. Referira g. ban. šol. nadz. Milko Jeglič. 5. Blaginjsko poročilo. 6. Predlogi, vprašanja, nasveti. Pri vseh točkah razgovor. — Odbor.

= JUU — SRESKO DRUŠTVO LITJA bo zborovalo v soboto, 21. maja 1938., ob 9. uri v ljudski šoli v Stični. — Dnevni red: Poročila funkcionarjev, došli dopisi, predavanje, tekoče zadeve, slučajnosti, ter poročilo o seji glavnega odbora, itd. — Po zborovanju bo skupno kosilo, prijavljenci se bodo zanj prijavili ob začetku zbor. Popoldanski dnevni red bo končan do odhoda vlakov. Popoldne bodo za prijavljence skupni izleti na Krško, na Polzevo in na željo tudi drugam. Popoldanski izleti bodo v znamenju majniškega izleta in poglobitve tovariških in prijateljskih stikov. Skupina, ki bo odšla na Polzevo, bo tam tudi prenočila. Podrobnosti na zboru. Vabimo vse k obilni udeležbi!

= JUU — SRESKO DRUŠTVO LITJA naproša vse tiste, ki so s članarino na zastanku, da jo poravnajo takoj ob prejemu tomesčne plače. Na zadnjem zborovanju si je izbrala večina šol krajevne poverjenike, ki bodo odsele redno pobirali in tudi spriti odpošljali članarino društvenemu blaginiku tov. Koprivi v Zagorje. Prosimo, poravnajte zaostanke; kdor nima položnice, jo bo na zahtevo takoj prejel. Tekom maja bodo trdovratni zaostankarji terjani in bodo morali plačati opominjalne stroške. — Odbor.

= JUU — SRESKO DRUŠTVO LOGATEC zboruje v soboto, dne 21. maja t. l., ob 9. uri v ljudski šoli na Blokah. Dnevni red: 1. Poročila predsednika, tajnika, blaginika itd. 2. Predavanje g. prof. dr. Rudolfa Kolarja »O slovenskem pravopisu«. 3. Volitve delegatov za ban. in drž. skupščino. 4. Slučajnosti in predlogi. Po vseh točkah dnevnega reda sledi debata, zato opozarjamo vse članstvo, da se pripravi zlasti k drugi točki. — Tovariši(ice), ki se pripeljejo z jutranjim vlakom na Rakek, odpotujemo dalje z avtobusom. Ker bi se utegnili zgoditi, da bi primanjkovalo prostora, naj javijo vsi svojo udeležbo šol. upravitelju na Rakek vsaj tri dni pred zborovanjem, da ukrene potrebno. — Zborovanje je zadnje v tem šol. letu. Zamišljeno je kot izletno zborovanje, zato vabimo vse, da se zborovanja udeležijo, zlasti pa, da uredijo svoje obveznosti napram društvu. — Odbor.

= JUU — SRESKO DRUŠTVO MARIBOR DESNI BREG se bo udeležilo skupnega zborovanja obmejnih društev v Murski Soboti dne 14. maja. Udeleženci naj se prijavijo za skupen obed: JUU — Sresko društvo Murska Sobotica. Odhod iz Maribora z vlakom ob 5.32, povratek je mogoč ob 14.45 ali 18.36 s prihodom v Maribor ob 18.33 oz. 21.56. — Odbor.

Poročila

= JUU SRESKO DRUŠTVO MARIBOR DESNI BREG je zborovalo dne 9. aprila. Navzočih je bilo 71 članov, t. j. 68 %. Iz društva je izstopil tov. Čiček Franjo, vstopil pa je tov. Klemenčič Milan. Tov. predsednik je uvodoma predstavil policijskega komisarja g. K. Kukoviča in je naznačil okvir, v obsegu katerega se dovoljuje razpravljanje o našem gmothen in gospodarskem vprašanju.

I. O gmothen položaju učiteljstva so poročali: Ciril Drekonja (poročen učitelj pri mestu s 3 otroki), Jože Zorn (poročen učitelj na kmetih z 2 otrokoma) in pripravnica Milena Tušakova. Položaj ni rožnat. Prvi je po podrobnih razčlembi prikazal mesečno 2405,25 din izdatkov napram 2134,50 din dohodkov. Tu pa ni računano niti pare za nujno potrebno učiteljevo izobrazbo. Poročeni učitelj s kmetov (deca še ne obiskuje srednjih šol) izkazuje letno 22.324 din izdatkov in 20.244 din dohodkov. Na račun primanjkljaja pa še niso niti vsi šteti pedagoški tečajji in prireditve ter

za izobraženca nujno potrebno posejanje kulturnih prireditev v naših kulturnih centrih. Učiteljska pripravnica prikazuje s svojimi 1094 din izdatkov in 1088 din dohodkov nekako ravnotežje, ki pa gre v tem primeru na račun zalaganja z živili od doma in na račun pomanjkljive izobrazbe (knjige, tečajji), ki je pripravniku še posebej nujno potrebna. Kako pa živi pripravnik daleč od doma ali brez doma? Kje zadostna telesna in duševna hrana? Po poročilih je izvenel razgovor: Za uspešno in plodno ter poklicno predano delo je potrebna dovoljna hrana, zdravo stanovanje, primerna obleka in zadostna izobrazba. Kjer manjka eno, hira drugo. Razen stanu pa v takih razmerah peša mladina, trpi pouk in vzgoja.

II. Tov. Blažič poroča o stanovskih gospodarskih podjetjih. V svojem poročilu se je podrobno bavil z Učiteljsko tiskarno. Tovariš Ledinek poroča o delovanju US in o njenih pomembnih ustanovah.

III. V maju (14. V.) se udeležimo skupnega zborovanja v Murski Soboti. (Odhod iz Maribora z vlakom ob 5.32, prihod 8.36; povratek ob 18.36, prihod 21.56. Vožnja stane 22 din. Udeleženci zborovanja naj prijavijo obed JUU — Sresko društvo Murska Sobotica do 1. maja. — Na junijsko zborovanje v Framu bomo povabili kot predavatelja banovinskega nadzornika g. Milka Jegliča.

Petrovič Šimon, preds. Ledinek Miloš, taj.

= JUU SRESKO DRUŠTVO V CELJU je zborovalo 9. aprila t. l. v Celju. Predsednik je zlasti toplo pozdravil navzočne tovariše upokojeence, med njimi tov. Lebarja. Navajal je, v koliko je novi finančni zakon upošteval nujne potrebe učiteljstva in šole. Pri razpravi o napredovanjih se je članstvo izjavilo za avtomatično napredovanje, za prehodno dobo pa naj bi se uzakonil pravilnik o rangni listi ter s tem omogočila rednejša napredovanja. Zlasti letos bo nujno, da učiteljstvo podpre narodnoobrambno akcijo »Branibora«. Vse članstvo je prejelo anketno pošto, da odgovori na vprašanja glede svojih želj in pogledov na dosedanje delo in smer društva in JUU. Ta stvar bo imela dragocene efekte ter bo na prihodnjem zborovanju podrobneje obravnavana. Na znanje se je sprejelo letno poročilo Učiteljske gospodarske in kreditne zadruge v Celju, ki izkazuje za lansko leto 100 % porast prometa in veliko aktivnost ob polni likvidnosti.

Učiteljstvo se je poklonilo spomenu mrtve Franje Tavčarjeve.

O nedavni seji sekcije uprave in nadzorstva je referiral tov. Hajnšek. O delu in ciljih odseka učiteljic je poročala tov. Zupanova. O Učiteljski samopomoči tudi v zvezi z novim zakonom o zadrugah je izčrpno poročal tov. Volavšek. Članstvo se je ponovno izreklo proti novim obremenitvam in odtegljajem v US. Tov. Gerlanc je poročal o Samopomoči učiteljskih otrok. Na predlog tov. Pogačnika se je zbor izrekel za nov način ocenjevanja učiteljstva z »zadovoljiva in »nezadovoljiva«, kar naj bi predvideval tudi novi zakon o ljudskih šolah.

V društveno častno razsodišče so bili izvoljeni: predsedniki tov. Jurko, Požar, Ševnikova, Vertačnik, Seručar, sodniki tov. Schreinerjeva, Baša, nam. Pivec in Binder, tajnik Kotnik, nam. Zorko.

Prof. g. dr. Rudolf Kolarič iz Ljubljane je predaval o novem slovenskem pravopisu. Podal je zgodovino razvoja slov. knjižnega jezika. V novem pravopisu je etimološko načelo omejeno, njegovo glavno načelo je neenačlost, fonetično načelo prihaja do večjega uvaževanja. Potrebna je bila določitev enotne izreke. Šola naj vodi iz narečja v knjižni jezik. V živahni debati je g. predavatelj pojasnil vrsto pravopisnih zadev ter orisal tudi stanje problema monopolizacije šolskih knjig, ki ne more biti potrebna, niti koristna. Za svoja strokovna izvajanja je žel gospod. predavatelj mnogo prisrčne hvaležnosti zborovalcem.

Skenilo se je, da bo društvo zborovalo 2. maja v Celju ob času Celjskega kulturnega tedna, ko bosta odprti razstavi celjskega tiska ter likovne umetnosti.

Zborovanja se je udeležilo nad 160 članstva.

Fran Roš, preds. A. Jagrovič, tajnik.

= JUU SRESKO DRUŠTVO ŠKOFJA LOKA je zborovalo v soboto 9. aprila v Škofji Loki. Navzočih 41 članov.

Predsednik je uvodoma poudaril važno poslanstvo, ki ga opravlja Branibor. Učitelj, kot član naroda, ne more ostati ravnodušen napram dogajanju, ki jih vpleta kolo zgodovine.

Učiteljski zbor se je nato poklonil spomenu šol. upravitelju Ferdinanda Wusserja v Zabrdi. Mladi idealist je iskal v naših planinah zdravja, pa je našel smrt. Takisto pietetno se je oddolžilo učiteljstvu spomenu visoke gospe, dvorne dame Franje Tavčarjeve, ki je imela prav mnogokrat priložnost poseči v učiteljske težave.

V strokovnem delu zborovanja je predaval najprej prof. Ivan Kolar. O pravopisu. Njegova temeljita izvajanja so žela največjo pozornost, saj je razčlenil pred nami dolgo vrsto jezikovnih poglavlji, ki se ima šola čestokrat boriti z njimi. Zlasti so pritegnili praktični vzgledi. Vprašanj je bilo zaradi tega na pretek, razprava zelo živahna.

O potrebi učiteljskega sadjarskega tečaja je govoril sreski kmetijski referent g. Jakob Hladnik. Sedaj, na pomlad se bodo izvršile vse predpriprave, a na jesen bodo započeli tečajji, ako se bo učiteljstvo izjavilo pritrjeno. Zadnje predavanje je pripadalo škofje-loškemu učitelju tov. Rudolfu Horvatu, ki je s spretno besedo prikazal moč zemljepisa.

Njegovo predavanje »opiši obzorje«, je prav v jedro pokazalo, da lahko služi zemljepisno izvrstno domorodnemu smotru. Predavatelj je razčlenil škofje-loški horizont, s pogledom s Kamnitnika. Posebno je ugajal tudi načrt obzorja, ki bi ga morala imeti za svoje območje vsaka šola. Naglašala se je potreba po več slikah iz domačega kraja in pa potreba epidiaskopa za vsak šolski okraj.

Vsa predavanja so bila sprejeta z živahnim aplavzom in zasluženim priznanjem. Tov. Sicherl je priporočal nakup zemljepisa škofje-loškega okraja, ki ga je izdalo loško SPD.

Zadnje letošnje zborovanje bo 11. junija v Selcih, celodnevno!

Vojteh Debeljak, preds. Franc Košca, taj.

= JUU SRESKO DRUŠTVO V NOVEM MESTU je zborovalo dne 4. decembra 1937. v Novem mestu. Navzočih je bilo 61 članov.

Ker je bil predsednik tov. Menard bolan, je otvoril zborovanje tovariš podpredsednik Marinič in pozdravil navzoče. Uvodoma se je spomnil preminulih tovarišev Pirnata in Tončiča. Namesto venca umrlima tovarišema se pokloni zbirka 112 din Učiteljskemu domu v Ljubljani.

Prečitajo se važnejši dopisi in poročilo o zborovanju društvenih predsednikov v Celju. Za referenta o manjšinskem šolstvu se izvoli tov. Primožič, v odsek za izvenšolsko delo pa tov. Marinič, Hofbek, Vidmar, Slibar in Pakjova.

Nato je sledilo predavanje g. prof. Jarca, »Masaryk kot vzgojitelj«. V velikopotezno zasnovanem govoru je predavatelj očrtal življenjsko pot velikega voditelja in vzgojitelja bratskega naroda, moža, ki ga je spoštovalo in uvaževalo vseh 5 kontinentov. Nam Jugoslovanom bo ostal v trajnem spominu izza zagrebškega procesa. Bil je zadnji veliki klasik, v katerem je bil spojen intelekt z aktivnostjo.

Tov. Marinič se je g. predavatelju zahvalil v toplih besedah ter izrazil željo vseh navzočih, da pride g. profesor zopet v kratkem med nas.

Med slučajnostmi se je izrekla pritožba, da se tiska »Popotnik« čimdalje na slabšem papirju in se krči njegov obseg, medtem ko narašča članstvo. Tov. upravitelj pa predlagajo, da se zaloge na merodajnem mestu za poenostavitev blaginjskega dela šolskih upraviteljev.

Menard, preds. Ivanetič, tajnik.

= JUU SRESKO DRUŠTVO LENDAVA je zborovalo dne 9. aprila 1938. v Lendavi. Navzočih je bilo 37 članov (55 %). Po običajnih pozdravih in sprejetju dnevnega reda je tovariš predsednik podal obširno situacijsko poročilo. Nato je govoril tovariš tajnik o stanju članstva in ga pozval k večji delavnosti.

Poročili so bili sprejeti sledeči sklepi. 1. Članstvo sreskega društva Lendava se v čim obilnejšem številu udeležijo skupnega manifestacijskega zborovanja obmejnih društev v Soboti.

2. Poročevalec na skupnem zborovanju bo tovariš Gumilar iz Lipovec; v sestavi poročila o razvoju prekmurske kulture in šole mu bosta pomagala tovariši Tratnjek iz Lendave in tovariš Pucko iz Hotize.

Temu je sledilo predavanje sreskega kmetijskega referenta o kmetijskih vprašanjih lendavskega sresa in o načinu, kako bi učiteljstvo najuspešneje delovalo s kmetijskim poukom v šoli in izven nje. V zvezi s predavanjem se je sklenilo sledeče:

1. Sresko društvo bo naprosilo kraljevsko bansko upravo, da v počitnicah priredi za prekmursko učiteljstvo, posebno mlajše, tečaj v kmetijski šoli v Rakičanu.

2. Sreskega kmetijskega referenta se naproša, da pošlje vsem šolam v srezu seznam najboljših in najposposobnejših kmetijskih knjig, ki se bodo nabavljale za učiteljske knjižnice iz odobrenih proračunov.

3. Ravno tako naj se razmnoži na srezu načrti vzornih hlevov in gnojišč ter dostavijo posameznim šolam — kot prepotrebno učilo.

4. Sreski kmetijski referent naj izdaja posameznim šolam vzorce umetnih gnojil kot učilo.

Po predavanju sreskega kmetijskega referenta je govoril še tovariš Papis o učiteljskih gospodarskih ustanovah in pozval navzoče, da naj pristopijo kot zadrugniki raznih naših gospodarskih ustanov.

V najlepšem razpoloženju se je zborovanje zaključilo in je lahko vsem tistim, ki se ga niso udeležili, enkrat pošteno žal, kajti na tem zborovanju bi lahko mnogo pridobili za praktično delo med ljudstvom.

Peternel, preds. dnik.

Novosti na knjižnem trgu

—k Vsebina 9. »materinske številke« Roditeljskega lista je sledeča: Vida Tauffer: »Materina beseda«. —a-r: »Slovenska matič«. B. P.: »Blagoslov mrtvih mater«. —Gustav Šilih: »Kaj pomeni mati svojim otrokom?«. —Jasna Setine: »Stara mati ima prav...«. —Vilko Kolar: »Trnjeva pot delavskih družin na podeželju«. —Antonija Druškovič: »Materina skrb — duševno zaostali otroci«. —Vojko Jagodič: »Hrepenenje po materi«. —Vzgojni nasveti. —Zdravstveni nasveti. —Knjižni kotichek. —Kako naj se deca oblači. —Jela Levstik: »Predpasniki«. —Roditeljski pokret. —List krasi v tekstu tudi ljubka risba prof. R. Klopčiča. Dodan je tokrat listu tudi prospekt za nagradno žrebanje, ki ga razpisuje Roditeljski list za prednaročnike II. letnika Rod. lista.

—k »Zvončkov« četrta (velikonočna) številka je izšla s pestro, zanimivo vsebino in lepimi ilustracijami. Novi naročniki lahko dobe še vse letošnje številke. Letna naročnina za »Zvonček« znaša 30 din. Naša obmejna in zamejna deca prejema vsak mesec z »Zvončkom« iskren pozdrav v mili materini besedi. »Zvonček« se naroča v Ljubljani, Krakovski nasip 22, ali v Učiteljski tiskarni.

—k »Proteus«, ilustrirani časopis za poljudno prirodoslovstvo. Izšla je prva številka novega V. letnika. Iz vsebine: P. Grošelj, Polarni sij; dr. Iv. Rakovec, Mamut in njegovi predniki (aktualno ravno sedaj ob najdbi v Nevljah!); A. Košir, O najnovejšem povzročitelju raka. Književne novosti prinašajo oceno slovenskega prevoda Brehm, Življenje živali, in nove revije Gozdarski vestnik. Drobne vesti prinašajo novice Ob 80 letnici Evgena Duboisja, Naša floristika, Prah iz Sahare, Zlato v rastlinah, Planinski zajec, Nebo meseca aprila. —List izdaja Prirodoslovno društvo v Ljubljani.

—k Prirodoslovne razprave, knjiga 3 (9. zv.) str. 239—252. Dr. Petar Us, Doprinos poznavanju ortopterske faune v Jugoslaviji. Zanimiva razprava o kobilicah naše države. Založilo Prirodoslovno društvo v Ljubljani.

—k Ženski svet. Aprilska številka je izšla s sledečo vsebino: Mala ženska antanta. —Studentka Vida (Meta Koren) —Očetu (Erna Muser) —Le jadrajmo za njim (Marja Tratnik) —Marta (Stana Vinšek) —Bili sva sami (Otilija Spur) —Pokljena žena v Franciji (Zlata Pirnat) in še več drugih sestavkov. Priloge: Naš dom, Modna priloga, Krojna pola. Letna naročnina 64 din.

—k Žena —Mesečnik v službi današnje žene. Številka za maj s pestro vsebino, prilogo za ročna dela in recepti je izšla. Letna naročnina 60 din.

—k Gospodinja. Strokovni list za gospodinjstvo izhaja mesečno. V marčevi številki je zanimiv članek A. Černejeve Zupancič in njegovi Cicibani in še več strokovnih člankov. Celoletna naročnina 25 din.

—k Rejec malih živali izhaja mesečno in prav aprilška številka priobčuje več strokovnih člankov, ki bi lahko služili kot pripomoček in čtivo v kmetskih nad. šolah. V tej številki so tudi navodila za banovinsko razstavo malih živali. Letna naročnina 30 din.

—k Modra ptica, leposlovna revija, pri naša v 6. številki sledeče članke: France Vodnik: Ideja demokracije v književnosti. —Tone Čufar: Gospod in usivec. —B. Borko: Iz pariških zapisnikov. —Iv. Rob: Iz romunske lirike. Letna naročnina 100 din. Naročniki na redne publikacije prejema list brezplačno.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki sinjijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5—

VABILO

Imam okrog 4000 debel cepljenih vrtnic s približno 300 etiketiranih vrst cvetja. Za šole vse leto prost vstop v moj vrt. —Franc Jenko, trgovec usnja, Medvode.

Na Vag je ležeče oblake vedno kot novo

zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH
Ljubljana
Poljanski nasip 4-6
Pralica — Svetlokalnica

CENE NIZKE

dvokoles, otroških, igračnih, invalidskih vozičkov, prevoznih triciklov, šivalnih strojev. — Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4
PODRUŽNICA MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 26

FABIANI & JURJOVEC LJUBLJANA, STRITARJEVA ULICA 5

priporočata veliko izbiro damskega in moškega blaga, preproge, zastore, odeje, perje, puh itd. Postrežba solidna!